

درس اول

۱. الْعَالِمُ بِلا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلا ثَمَرٍ. مفهوم: اهمیت عمل به علم و دانشی است که کسب می کنیم.
۲. حُسْنُ السُّؤَالِ نِصْفُ الْعِلْمِ. مفهوم: اهمیت پرسش و طرح سؤال های خوب از موضوع مورد بحث.
۳. آفَةُ الْعِلْمِ التَّنْبِيْهُنُ. مفهوم: فراموشی بر آموزش اثر منفی دارد برای همین باید آنچه را که می آموزیم ثبت کنیم.
۴. رِضًا لِلّٰهِ فِي رِضَا الْوَالِدَيْنِ. مفهوم: اهمیت نیکی و احسان نسبت به پدر و مادر
۵. اَدَبُ الْمَرْءِ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ. مفهوم: ادب و علم هر کس از مال و ثروت او بهتر و مفیدتر است.
۶. الذَّهْرُ يَوْمَانِ: يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ. مفهوم: ثابت نبودن اوضاع زمانه / گهی پشت بر زین گهی زین به پشت
۷. رَأْيَانٌ خَيْرٌ مِنْ رَأْيٍ وَاحِدٍ. مفهوم: اهمیت مشورت با دیگران / معادل: (و شاوهرم في الامر) و (أمرهم شورى بينهم)
۸. تَفَكَّرْ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً. مفهوم: اهمیت و منزلت تفکر و اینکه تفکر و اندیشیدن از والاترین عبادت هاست.
۹. عِدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صِدَاقَةِ الْجَاهِلِ. مفهوم: دشمن دانا به از دوست نادان = اهمیت انتخاب دوست خوب و فهیم
۱۰. الْعِلْمُ فِي الصَّغَرِ كَالْتَّقِيْسِ فِي الْحَجَرِ. مفهوم: اهمیت کسب علم و دانش در کودکی و مراحل اول زندگی و پایدار و ماندنی بودن چنین علمی.
۱۱. خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا. مفهوم: میانه روی در کارها / اعتدال و دوری از تندروی
۱۲. الْجَهْلُ مَوْتُ الْأَحْيَاءِ. مفهوم: نادانی و جهل درد و عیب بزرگی است.

درس دوم

۱۳. هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ. ترجمه: آیا پاداش خوبی جز خوبی است؟ / مفهوم: نباید خوبی را با بدی پاسخ بدهیم.
۱۴. الْمُؤْمِنُ قَلِيلٌ الْكَلَامِ كَثِيرُ الْعَمَلِ. مفهوم: ارزش در کم صحبت کردن و بیشتر عمل کردن است.
۱۵. سَكُوتُ اللِّسَانِ سَلَامَةٌ لِلْإِنْسَانِ. مفهوم: سکوت و کم سخن گفتن باعث دور ماندن از خطرات است.
۱۶. رَبُّ كَلَامٍ جَوَابُهُ السُّكُوتُ. مفهوم: گاهی سکوت نوعی جواب به شمار می رود یا حتی می توان گفت: جواب ابلهان خاموشی است.
۱۷. الْوَقْتُ مِنَ الذَّهَبِ. مفهوم: اهمیت و ارزش وقت = وقت طلاست
۱۸. الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السُّؤَاءِ. مفهوم: اهمیت هم نشین و دوست خوب
۱۹. إِنَّ حُسْنَ الْعَهْدِ مِنَ الْإِيمَانِ. مفهوم: خوش قولی و پایبند بودن به عهد و پیمان نشانه ایمان و دینداری است. / معادل: (لا دینَ لِمَنْ لا عَهْدَ لَهُ) / وفای عهد نکو باشد از بیاموزی
۲۰. حُبُّ الْوَطَنِ مِنَ الْإِيمَانِ. مفهوم: دوست داشتن وطن نشانه دینداری و ایمان است.
۲۱. الْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ. مفهوم: دوری و اجتناب از عجله کردن در کارها

- ۲۲ رَبِّ كَلَامٍ كَأَحْسَامٍ. مفهوم: اهمیت و منزلت سخن / سخن درست یا نادرست به شمشیر برنده و قاطع تشبیه شده است که هم سازنده است و هم ویرانگر.
- ۲۳ أَفْضَلُ النَّاسِ أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ. مفهوم: معیار ارزش انسان‌ها، نیکوکاری و خیر رساندن آن‌ها به مردم است.
- ۲۴ الْخَيْرُ كَثِيرٌ وَ فَاعِلُهُ قَلِيلٌ. مفهوم: انجام‌دهندگان خیر کم هستند.
- ۲۵ الْإِنْسَانُ عَبْدٌ الْإِحْسَانِ. مفهوم: انسان نسبت به کسی که به او خوبی کرده، مطیع و فرمانبردار است. / خوبی و نیکی، انسان‌ها را رام و اسیر می‌کند.
- ۲۶ بَلَاءُ الْإِنْسَانِ فِي لِسَانِهِ. مفهوم: هر چه می‌کشیم نتیجه عدم کنترل زبان و سخن نسنجیده گفتن است / معادل: (آکنز خطایا این آدم فی لسانه). / زبان سرخ سر سبز می‌دهد بر باد
- ۲۷ سَلَامَةٌ الْعَيْشِ فِي الْمُدَارَاةِ. مفهوم: مُدارا کردن و مراعات احوال مردمان / معادل: (علیک بمداراة الناس) / تقریباً معادل این بیت از حافظ: آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است / با دوستان مروت با دشمنان مُدارا

درس سوم

- ۲۸ الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ. مفهوم: نیت و قصد مهم است و حتی اگر منجر به عمل نشود دارای اثر و نتایج است / تا حدودی معادل: (الداعي الى الخير كفاعله: دعوت کننده به خیر مانند انجام‌دهنده خیر است).
- ۲۹ مَنْ زَرَعَ الْعُدُونَ حَصَدَ الْخُسْرَانَ: مفهوم: هر کس بدی و دشمنی بکارد، زیان و ضرر می‌بیند و پشیمان خواهد شد. / بیت معادل: هر آنکه تخم بدی کشت و چشم نیکی داشت / دماغ بیهده پخت و خیال باطل بست
- ۳۰ حُسْنُ الْخُلُقِ نِصْفُ الدِّينِ. مفهوم: خوش اخلاق و خوش‌رو بودن نوعی عبادت و از اموری است که در دین و شریعت به آن سفارش شده است.
- ۳۱ الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأُمَّهَاتِ. مفهوم: بهشت زیر پای مادران است = اهمیت مقام و منزلت زن
- ۳۲ يَدُ اللَّهِ مَعَ الْجَمَاعَةِ. مفهوم: اهمیت تعاون و همکاری و پرهیز از تفرقه

عربی پایه هشتم

مفاهیم کتاب‌های درسی

- درس دوم
- ۳۳ مَنْ كَتَمَ عِلْمًا، فَكَانَتْهُ جَاهِلًا. مفهوم: هر کس علم و آموخته‌های خود را نمایان نکند و در اختیار دیگران نگذارد، مانند شخص جاهل و نادان می‌ماند.
- درس سوم
- ۳۴ غَايَةُ الْعَقْلِ الْإِعْتِرَافُ بِالْجَهْلِ. مفهوم: نقطه اوج دانایی و درک درست، اعتراف به کم و کاستی‌های خود است.
- درس چهارم
- ۳۵ لَا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفِعْلِ. مفهوم: گفته‌ای که همراه با عمل نباشد، هیچ خیر و سودی در آن نیست = صد گفته چون نیم‌کردار نیست.
- ۳۶ الْكَلَامُ كَالدَّوَاءِ قَلِيلُهُ يَنْفَعُ وَ كَثِيرُهُ قَاتِلٌ. مفهوم: اهمیت کم سخن گفتن و گزیده سخن گفتن است. / معادل بیت: کم گوی و گزیده گوی چون دُر / تا ز اندک تو جهان شود پُر
- درس پنجم

- ۳۷) **أَعْلَمُ النَّاسِ، مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ.**
مفهوم: داناترین مردمان کسی است که علم و دانش دیگران را به علم خود بیفزاید و از آن بهره ببرد.
- ۳۸) **أَعْلِمُ خَزَائِنُ وَ مِفْتَاحُهَا السُّؤَالُ.**
مفهوم: اهمیت (سؤال کردن) و (پرسیدن) جهت آگاهی بیشتر / معادل: (مَنْ سَأَلَ عِلْمًا)
- درس هفتم**
- ۳۹) **إِنَّ الْحَسَدَ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ.**
مفهوم: آثار زیانبار حسادت بر انسان.
- ۴۰) **إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ.**
مفهوم: (زیبایی) و (آراستگی) را ستودن.
- ۴۱) **إِضَاعَةُ الْفُرْصَةِ غُصَّةٌ.**
مفهوم: قدر فرصت و موقعیت را دانستن. / بیت معادل: این قافله عمر عجب می گذرد / دریاب
دمی که با طرب می گذرد
- ۴۲) **إِنَّ حَوَائِجَ النَّاسِ إِلَيْكُمْ نِعْمَةٌ مِنَ اللَّهِ.**
مفهوم: خدمت به مردم، نعمتی است که خداوند نصیب شما ساخته است. هر کس به مردم خدمت کند، بی گمان لطف خدا شامل او شده است.
- درس دهم**
- ۴۳) **إِنِّي رَأَيْتُ دَهْرًا مِنْ هَجْرِكَ الْقِيَامَةَ.**
مفهوم: هَجْر و دوری یار بسیار دردناک و عذاب آور است. / بیت معادل: درد عشقی کشیده ام که
میرس / زهر هجری چشیده ام که میرس
- ۴۴) **لَيْسَتْ دُمُوعٌ عَيْنِي هَذَا لَنَا الْعَلَامَةُ؟**
مفهوم: آیا گریه ها و ناله های من (به خاطر دوری و فراق یار) علامت و نشانه تألم و دردی نیست =
از دوری یار ناراحت و گریان هستیم.

عربی پایه نهم

مفاهیم کتاب های درسی

- درس دوم**
- ۴۵) **شَرَفُ الْمَرْءِ بِالْعِلْمِ وَ الْأَدَبِ لَا بِالْأَصْلِ وَ النَّسَبِ.**
مفهوم: برتری علم و ادب بر اصل و نسب = منزلتی که به وسیله خود شخص کسب می شود. از
مقام و موقعیتی که به وسیله فامیل و اگذار می شود پس والاتر و بهتر است. / ادب مرد به ز دولت
اوست = حُسْنُ الْأَدَبِ يَسْتُرُ قُبْحَ النَّسَبِ.
- ۴۶) **إِنَّ أَحَبَّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَيَّ اللَّهُ أَنْصَحُهُمْ لِعِبَادِهِ.**
مفهوم: دوست داشتنی ترین بندگان در نزد خدا کسی است که خیر و صلاح مردم را می خواهد و
مردم را ارشاد و راهنمایی می کند.
- درس سوم**
- ۴۷) **لَا يَشْكُرُ اللَّهُ مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ.**
مفهوم: آن کس که سپاس مردم را به جای نمی آورد، شکر و سپاس خدا را به جای نیاورده است.
- ۴۸) **أَعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ اكْتِسَابِ الْإِخْوَانِ.**
مفهوم: ناتوان ترین مردمان کسی است که از به دست آوردن دوستان و ارتباط درست با دیگران
ناتوان باشد.
- ۴۹) **إِذَا قَدَّرْتَ عَلَى عَدْوِكَ؛ فَاجْعَلِ الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ.**
مفهوم: اهمیت و منزلت عفو و بخشش هنگام قدرت و توانایی یعنی عفو و بخششی که از روی ضعف
نباشد ستودنی است.
- درس چهارم**
- ۵۰) **لَا عَمَلَ كَالْتَحْقِيقِ.**
مفهوم: اهمیت و با ارزش بودن تفکر و تحقیق

۵۱) الْعِلْمُ أَضَلُّ كُلِّ خَيْرٍ وَ الْجَهْلُ أَضَلُّ كُلِّ شَرٍّ.
مفهوم: علم و دانش سرچشمه هر خیر و خوبی است بر عکس جهل و نادانی مایه و منبع شر و بدی است. / معادل: (خیر الدنيا و الآخرة مَعَ الْعِلْمِ وَ شَرُّ الدُّنْيَا وَ الآخرة مَعَ الْجَهْلِ)

۵۲) أُطْلَبُوا الْعِلْمَ وَ لَوْ بِالصَّيْنِ فَإِنَّ طَلَبَ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ.
مفهوم: اهمیت طلب علم و دانش هر چند در این راه زحمت سفر و رنج فراوان باشد.

۵۳) لَيْسَ الْعَاقِلُ مَنْ يَعْرِفُ الْخَيْرَ مِنَ الشَّرِّ وَلَكِنَّ الْعَاقِلَ مَنْ يَعْرِفُ خَيْرَ الشَّرِّينِ.
مفهوم: عاقل نه آنست که خیر را از شر تشخیص و تمییز دهد بلکه کسی است که از بین دو بد، آن را که ضرر و زیانش کمتر است، برمی‌گزیند.

درس پنجم

۵۴) إِذَا غَضِبْتَ فَاسْكُتْ.
مفهوم: اهمیت سکوت و عدم واکنش هنگام خشم

۵۵) اِعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا وَ اِعْمَلْ لِآخِرَتِكَ كَأَنَّكَ تَمُوتُ غَدًا.
مفهوم: توجه و ارزش قائل بودن برای دنیا و آخرت و هیچ کدام را فدای دیگری نکردن

۵۶) قَوْلٌ لَا أَعْلَمُ نِصْفُ الْعِلْمِ.
مفهوم: اعتراف به کم‌دانی و کم‌اطلاعی خود، فضیلت و دانایی به شمار می‌رود.

۵۷) مَنْ سَأَلَ فِي صِغَرِهِ، أَجَابَ فِي كِبَرِهِ.
مفهوم: هر کس در کودکی و خردسالی تلاش و کوشش کند، در بزرگسالی آسوده و راحت خواهد بود.

۵۸) كُلُّ شَيْءٍ يَنْقُصُ فِي الْإِنْفَاقِ، إِلَّا الْعِلْمَ.
مفهوم: غیر از علم و دانش هر چیزی با انفاق و بخشش کم می‌گردد = علم و دانش با انفاق کم نمی‌گردد بلکه زیاد می‌شود و گسترش می‌یابد.

درس ششم

۵۹) عَلَيْكُمْ بِالصَّبْرِ فَإِنَّ الصَّبْرَ مِنَ الْإِيمَانِ كَالرَّأْسِ مِنَ الْجَسَدِ.
مفهوم: اهمیت و جایگاه والای صبر و بردباری از مهم‌ترین ویژگی‌های انسان‌های وارسته است.

۶۰) أَنْظِرْ إِلَى مَا قَالَ وَ لَا تَنْتَظِرْ إِلَى مَنْ قَالَ.
مفهوم: به سخن گفته‌شده تأمل کنید و درباره خود سخن قضاوت کنید نه گوینده سخن یعنی حُبِّ وَ بُغْضِ گوینده یک سخن نباید بر سخنی که می‌گوید، تأثیرگذار باشد. به عنوان مثال، اگر ممکن است گاهی سخن حقی از زبان دشمن خود بشنویم، نباید صرف دشمن بودن آن شخص، باعث نپذیرفتن سخن حق و درست او شود.

۶۱) لَا فَقْرَ كَالْجَهْلِ.
ترجمه: هیچ فقری مانند نادانی و جهل نیست ← مفهوم: ثروت اصلی همان علم و دانش است و آنکه عالم و داناست، فقیر نیست. / گهر دانش و مرد داناست گنج.

۶۲) لَا مِيرَاثَ كَالْأَدَبِ.
مفهوم: هیچ سرمایه و ثروتی به پای علم و دانش نمی‌رسد. / مترادف با: (أَدَبُ الْمَرْءِ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ: ادب مرد از مال و ثروت او بهتر است)

۶۳) مَنْ دَفَعَ غَضَبَهُ دَفَعَ اللَّهُ عَنْهُ عَذَابَهُ.
ترجمه: هر کس بر خشم و عصبانیت خود مسلط شود و آن را کنترل کند، خداوند عذاب و رنج را از او دور می‌کند / مفهوم: کنترل خشم باعث رحمت و خشنودی خدا می‌شود.

درس هفتم

۶۴) جَلِيسُ السَّوِّءِ شَيْطَانٌ.
مفهوم: همنشین بد و دوست ناباب باعث ضرر و زیان بسیار و موجب ارتکاب جرم و گناه می‌شود.

۶۵) الدُّنْيَا مَرْزَعَةُ الآخِرَةِ.
مفهوم: هر آنچه در این دنیا بکاریم، در آخرت درو خواهیم کرد و آخرت نتیجه اعمالی است که در این دنیا انجام می‌دهیم. / معادل: (مَا تَزْرَعُ فِي الدُّنْيَا تَحْصُدُ فِي الآخِرَةِ)

۶۶) النَّوْمُ أَخُو الْمَوْتِ.
مفهوم: خواب باعث قطع ارتباط ما با دنیا می‌شود و یک نوع بی‌خبری موقت است / دقت کنید که این عبارت معادل (النَّاسُ نِيَامُ إِذَا مَاتُوا إِنْتَبَهُوا) نمی‌باشد.

درس هشتم

۶۷) أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَيَّ اللَّهُ بَعْدَ الْفَرَائِضِ إِدْخَالُ الشُّرُورِ عَلَى الْمُسْلِمِ.
ترجمه: دوست‌داشتنی‌ترین کارها در نزد خدا (بعد از انجام واجبات)، شاد کردن مردم است / مفهوم: شاد کردن مردم نیز، نوعی عبادت است.

مفهوم: سفره و غذایی که چندین نفر را سیر کند، بهترین غذا است = اطعام و غذا دادن به دیگران از کارهای پسندیده مستحب است که اجر و پاداش فراوانی دارد.

۶۸ أَحَبُّ الطَّعَامِ إِلَى اللَّهِ مَا كَثُرَتْ عَلَيْهِ الْأَيْدِي.

مفهوم: کنترل زمان و دقت در سخن گفتن از دوست‌داشتنی‌ترین کارها نزد خدا است.

۶۹ أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ حِفْظُ اللِّسَانِ.

درس نهم

مفهوم: عدل و داد و مراعات عدالت برای امیران و فرمانروایان بسی مهم‌تر و نیکوتر است.

۷۰ أَلْعَدْلُ حَسَنٌ وَلَكِنَّ فِي الْأُمَرَاءِ أَحْسَنُ.

ترجمه: تقوا و پرهیزکاری مهم و با ارزش است اما این موضوع برای عالمان بسیار ضروری و حیاتی است.

۷۱ أَلْوَرَعُ حَسَنٌ وَلَكِنَّ فِي الْعُلَمَاءِ أَحْسَنُ.

ترجمه: هر کس سخن و حرف‌هایش زیاد شود، خطاها و اشتباهات او بی‌حد و شمار می‌شود. / مفهوم: اهمیت کم‌سخن گفتن

۷۲ مَنْ كَثَرَ كَلَامَهُ كَثُرَ خَطْوُهُ.

مفهوم: هر کس تقوا پیشه نکند، قلب او می‌میرد و نسبت به گناه بی‌تفاوت می‌شود.

۷۳ وَمَنْ قَلَّ وَرَعُهُ مَاتَ قَلْبُهُ.

درس دهم

مفهوم: اهمیت فاش نکردن اسرار زندگی از جمله مال و ثروت و تفکرات چون باعث حسادت یا دشمن‌تراشی می‌شود.

۷۴ أَسْتُرْ ذَهَبَكَ وَ ذَهَابَكَ وَ مَذَهَبَكَ.

مفهوم: هر کس بدی دیگران را بخواهد خود دچار بدی و شر می‌شود. / چاه مکن بهر کسی اول خودت دوم (یا بعداً) کسی.

۷۵ مَنْ حَفَرَ بُئْرًا لِأَخِيهِ وَقَعَ فِيهَا.

مفهوم: جوینده، یابنده است. آن کس که از صمیم قلب چیزی را طلب کند و در راه آن کوشش و تلاش کند، بی‌گمان به مقصود و هدف خود می‌رسد.

۷۶ مَنْ طَلَبَ شَيْئًا وَ جَدَّ وَ جَدَّ.

مفهوم: هرچه کنی به خود کنی گر همه نیک و بد کنی / معادل «الدنيا مزرعة الآخرة» (به عبارت شماره ۸۵ نگاه کنید)

۷۷ مَا تَزْرَعُ فِي الدُّنْيَا تَحْصُدُ فِي الْآخِرَةِ.

مفهوم: هر کس توقع داشته باشد که دوستانش باید بی‌هیچ نقص و عیبی باشند، همواره بی‌دوست خواهد ماند. یعنی گل بی‌خار کجاست؟ / ترجمه: هر کدام از ما دارای معایب و نواقصی هستیم و هیچ کس کامل و بی‌عیب نمی‌باشد.

۷۸ مَنْ طَلَبَ أَحَاً بِلاَ عَيْبٍ بَقِيَ بِلاَ أَح.

مفهوم: «این گوی و این میدان» یعنی فرصت در اختیار تو است تا توانایی خود را نشان دهی.

۷۹ هَذَا الْفَرَسُ وَ هَذَا الْمَيْدَانُ.

مفهوم: هر چه نقد به دست آید هر چند کم و اندک باشد، بهتر از چیزی است که زیاد اما دیر و با وعده وعید به دست آید / معادل: سیلی نقد بهتر از حلوای نسبه است.

۸۰ عَصْفُورٌ فِي الْيَدِ خَيْرٌ مِنْ عَشْرَةِ عَلَى الشَّجَرَةِ.

گزیده‌ای از عربی پایه دهم

مفاهیم کتاب‌های درسی

درس دوم

مفهوم: هر کس خوبی کند چندین برابر آن به او پاداش داده می‌شود.

۸۱ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا.

درس سوم

مفهوم: انسان‌ها بعد از مرگ هشیارتر می‌شوند و حقایق بر آنان نمایان می‌شود. / مرگ پایان همه چیز نیست.

۸۲ أَلنَّاسُ نِيَامٌ؛ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهَوْا.

۸۳

۸۴) لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا.

مفهوم: خداوند هر کس را به اندازه توانش مکلف می‌کند و هر شخص را بر حسب طاقت و توانش مسئول می‌داند / آدم‌ها از نظر قدرت و توان با یکدیگر تفاوت دارند و خداوند بار و تکلیفی سنگین‌تر از توانشان بر آن‌ها تحمیل نمی‌کند. / معادل: (لَا يُحْمَلُنَا اللَّهُ مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ)

۸۵) لَهَا مَا كَسَبَتْ وَ عَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ.

مفهوم: نیکی‌های هر شخص به سود او و بدی‌هایش نیز به زیان خود اوست. / معادل: اگر نیکی کنی برای خود کرده‌ای و اگر بدی کنی نتیجه آن به خود شما برمی‌گردد. / هر چه کنی به خود کنی گر همه نیک و بد کنی

درس چهارم

۸۶)

۸۷) لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ...

مفهوم: در (پذیرفتن) دین هیچ اجباری نیست / انسان‌ها در انتخاب عقاید خود آزادند.

۸۸)

۸۹) إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتَّقَاهُ.

مفهوم: ارزش و منزلت انسان‌ها بر اساس تقوا و پرهیزکاری است نه اصل و نسب و فامیل و ثروت.

۹۰) إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ.

مفهوم: خوبی‌ها، بدی‌ها را از بین می‌برند. خوبی پاک‌کننده بدی‌ها می‌باشند.

۹۱)

۹۲) أَخْسِنُ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ.

مفهوم: سفارش به خوبی و احسان و دوری از بدی و زشتی

درس پنجم

۹۳) صُدُورُ الْأَحْرَارِ قُبُورُ الْأَسْرَارِ.

مفهوم: آزادگان و بزرگان رازهای مردم را برملا نمی‌کنند و رازدار و امین مردم هستند. / بیت معادل: دلم خزانه اسرار بود و دست قضا / درش بیست و کلیدش به دل‌ستانی داد (حافظ)

۹۴) مَا قَسَمَ اللَّهُ لِلْعِبَادِ شَيْئًا أَفْضَلَ مِنَ الْعَقْلِ.

مفهوم: هیچ نعمتی بالاتر و با ارزش‌تر از عقل و فهم درست نیست.

۹۵)

۹۶) أَلْتَدْمُ عَلَى السُّكُوتِ خَيْرٌ مِنَ التَّدْمِ عَلَى الْكَلَامِ.

مفهوم: دقت و تأمل قبل از سخن گفتن / همچنین: کم سخن گفتن و اندیشیدن قبل از سخن گفتن. / بیت معادل: خامشی به که ضمیر دل خویش / به کسی گویی و گویی که: «مگوی» (سعدی)

۹۷) أَكْبَرُ الْحَمَقِ الْإِعْرَاقُ فِي الْمَدْحِ وَالذَّمِّ.

مفهوم: دوری و اجتناب از زیاده‌روی در ستایش و نکوهش افراد. رعایت حد اعتدال در ستودن و نکوهش افراد.

۹۸)

۹۹) الْعِلْمُ صَيِّدٌ وَالْكِتَابَةُ قَيْدٌ.

مفهوم: آنچه یاد می‌گیرید را با نوشتن و ثبت کردن پایدار سازید. / برای جلوگیری از فراموشی و نسیان آموخته‌ها، خود را مدون کنید و بنویسید. / معادل: (الْعِلْمُ فِي الصَّغَرِ كَالنَّقْشِ عَلَى الْحَجَرِ: عِلْمٌ آمُوخْتَنُ دَرِ كَوْدِكِي مَانَنْدُ نَقْشِ وَ نِگَارُ بَرِ رَوِي سَنَگِ مَانَدِگَارِ اسْت)

۱۰۰)

۱۰۱) أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَ تَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ.

مفهوم: آیا مردم را به خوبی و نیکی امر می‌کنید و خود را فراموش می‌کنید، یعنی آیا دستور کاری را می‌دهید در حالیکه خود به آن دستور عمل نمی‌کنید. یعنی چرا به آنچه می‌گویید عمل نمی‌کنید. / معادل: مخالفت کردار با گفتار / معادل: (لَيْمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ). / معادل: رطب‌خورده منع رطب چون کند؟

۱۰۲) كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ.

مفهوم: همه روزی خواهند مرد و هیچ کس جاودان نیست / معادل: (كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ) و (كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ)

درس ششم

مفهوم: هیچ قومی، قوم و گروه دیگر را مسخره نکنند و از آن‌ها عیب‌جویی نکنند چه بسا گروهی که مورد تمسخر قرار گرفتند، از گروه مسخره‌کننده بهتر و نیکوتر باشند. / گروهی که مورد تمسخر قرار می‌گیرند، همیشه بد نیستند.

۱۰۳ يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْخَرُوا قَوْمًا مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ.

۱۰۴ وَ لَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ. مفهوم: از خود عیب و ایراد نگیرید / برای خود نقص نتراشید.

۱۰۵

مفهوم: این آیه هنگامی گفته می‌شود که شخص شروع به غیبت کردن می‌کند و حرف بد پشت سر دیگران می‌زند. / ترجمه: آیا دوست دارید که مردار بخورید، که این کار بسیار نکوهیده و ناپسند است / یعنی «غیبت کردن» به «گوشت مردار خوردن» تشبیه شده است.

۱۰۶ أَيُّجِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ.

۱۰۷

درس هفتم

مفهوم: شما هنگامی به درجه ایمان می‌رسید که از آنچه دوست دارید و نزد شما محبوب است، انفاق و بخشش کنید / انفاق در راه خدا و دل‌کندن از چیزهایی که دوست داریم و بخشش آن‌ها در راه خدا. مفهوم: انسان و مردم تابع و پیرو دین و کیش امیر و حاکم زمان خود هستند / امراء و حاکمان روی دین و کیش مردم زمان خود تأثیر می‌گذارند.

۱۰۸ لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّىٰ تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ حَتَّىٰ تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ.

۱۰۹ أَلَتَأْسَ عَلَىٰ دِينٍ مُلُوكِهِمْ.

۱۱۰

مفهوم: هر گناهی قابل بخشش است إلا بد اخلاقی = بد اخلاقی گناه بزرگ و نابخشودنی است.

۱۱۱ لِكُلِّ ذَنْبٍ تَوْبَةٌ إِلَّا سِوَاءَ الْخُلُقِ.

مفهوم: منزلت و مقام عالمان و دانشمندان همچون منزلت پیامبران والا و بلندمرتبه است.

۱۱۲ فَضَّلَ الْعَالِمَ عَلَىٰ غَيْرِهِ كَفَضْلِ النَّبِيِّ عَلَىٰ أُمَّتِهِ.

درس هشتم

مفهوم: شیوایی سخن و زیبایی کلام، زینت و حسن بزرگی به شمار می‌رود.

۱۱۳ جَمَالَ الْمَرْءُ فَصَاحَةً لِسَانِهِ.

۱۱۴

مفهوم: قدر آب را آن صحرانوردی که تشنگی کشیده باشد، می‌داند. / معادل: آن کس که سختی کشیده است، قدر نعمت و رفاه را خوب می‌داند.

۱۱۵ سَلِ الْمَصَانِعَ رُكْبًا تَهَيَّمُ فِي الْفُلُواتِ.

مفهوم: (ای یار) اگر از من دوری کنی و هجر پیشه کنی، صبح و شام من یکی می‌شود. (درد فراوان و مشقت بی‌شمار خواهم برد). / بیت معادل: دورم ز قرار و خواب از دوری تو / وز پرده برون شدم به مستوری تو (انوری)

۱۱۶ وَ إِنْ هَجَرْتِ سِوَاءَ عَشِيَّتِي وَ عَدَاتِي.

مفهوم: زمانی (نسبتاً طولانی) از هجر تو و ندیدنت گذشته است اما دلم به من می‌گوید که تو برمی‌گردی ← (یعنی دل هنوز امیدوار است و قطع امید نکرده است).

۱۱۷ مَضَىٰ الزَّمَانُ وَ قَلْبِي يَقُولُ إِنَّكَ آتِي.

۱۱۸

مفهوم: اگر از دوری تو ناله سر کنم (از شدت سوز و گداز من)، پرندگان آسمان به نوحه‌خوانی می‌افتند.

۱۱۹ وَ إِنْ شَكُوتُ إِلَى الطَّيْرِ نُحْنُ فِي الْوَكَااتِ.

مفهوم: اهمیت نظرسنجی و مشورت با دیگران و دوری از خودرأیی و تصمیمات تک‌نفره گرفتن.

۱۲۰ وَ أَمْرُهُمْ سُورَىٰ بَيْنَهُمْ.

۱۲۱

گزیده‌ای از عربی پایه یازدهم

مفاهیم کتاب‌های درسی

درس اول

- ۱۲۲) فَعَلَيْنَا أَنْ نَبْتَعِدَ عَنِ الْعُجْبِ. مفهوم: دوری کردن از خودپسندی. / بیت معادل: افتادگی آموز اگر طالب فیضی / هرگز نخورد آب زمینی که بلند است
- ۱۲۳) أَكْبَرُ الْعَيْبِ أَنْ تَعَيْبَ مَا فَيْكَ مِثْلَهُ. مفهوم: چه زشت است که عیب و نقص دیگران را بزرگ به حساب بیاوری، در حالی که خود نیز آن نقص و عیب را داری.
- ۱۲۴)
- ۱۲۵) شَرُّ النَّاسِ ذُو الْوَجْهَيْنِ. مفهوم: نکوهش دورویی و نفاق
- ۱۲۶) ... وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ. مفهوم: پرهیز از دعوا کردن و ایجاد تنش در روابط و لزوم انجام کارها و صحبت‌ها از راه صحیح و درست.
- ۱۲۷)
- ۱۲۸) لَيْسَ شَيْءٌ أَثْقَلَ فِي الْمِيزَانِ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ. مفهوم: خوش اخلاقی و خوش برخورد بودن در نزد خدا ثواب و اجر فراوان دارد.

درس دوم

- ۱۲۹) قُمْ لِلْمُعَلِّمِ وَ وَفِّهِ التَّبَجِيلَا. مفهوم: احترام و تکریم مقام معلم
- ۱۳۰) كَادَ الْمُعَلِّمُ أَنْ يَكُونَ رَسُولًا. مفهوم: مقام و منزلت معلمان نزدیک و شبیه است به مقام پیامبران = مقام و حرمت معلم بسیار بالا است. / بیت معادل: معلم کیمیای جسم و جان است / معلم رهنمای گمراهان است - شده حک بر فراز قلهٔ جان / معلم وارث پیغمبران است
- ۱۳۱)
- ۱۳۲) النَّاسُ أَعْدَاءُ مَا جَهِلُوا. مفهوم: مردم نسبت به آنچه نمی‌دانند و از فنون و رازهای آن بی‌خبرند، روی خوشی نشان نمی‌دهند. / معادل: مردم اغلب نسبت به پدیده‌ها و تکنولوژی جدید جبهه می‌گیرند و ابتدا کمی مخالفت می‌کنند.
- ۱۳۳) الْعَالِمُ حَيٌّ وَ إِنْ كَانَ مَيِّتًا. مفهوم: عالمان و حکیمان همواره زنده‌اند و به وسیلهٔ آثار و اعمال خود حضور دارند هر چند مرده باشند.
- ۱۳۴)
- ۱۳۵) إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ. مفهوم: اگر خوبی می‌کنید در حقیقت برای خود می‌کنید و آثار و نتایج آن به خود شما بر می‌گردد. / نتایج اعمال خوبی که انجام می‌دهیم، علاوه بر دیگران برای خود ما نیز سودمند و ثمربخش می‌باشد.
- ۱۳۶) الْعَالِمُ كَمَنْ مَعَهُ شَمْعَةٌ تُضِيءُ لِلنَّاسِ. مفهوم: عالمان و دانشمندان روشنگر راه و هدایتگرند.

درس سوم

- ۱۳۷)
- ۱۳۸) لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ. مفهوم: ارزش عمل‌گرایی و کم‌سخن گفتن / دو صد گفته چون نیم کردار نیست.
- ۱۳۹) كَلِمَ النَّاسِ عَلَى قَدْرِ عَقُولِهِمْ. مفهوم: به خود یاد بده که همواره سخن نرم و مهربانانه بگویی. (دوری از بدزبانی و بداخلاقی)
- ۱۴۰) وَ عَوَّدُ لِسَانِكَ لِيْنِ الْكَلَامِ.

۱۴۱) وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ. مفهوم: از چیزی که نسبت به آن علم نداری، پیروی نکن. اعتقادات تو نباید کورکورانه و بدون تحقیق باشد بلکه باید از روی تفکر و بصیرت باشد.

۱۴۲)

۱۴۲) تَكَلَّمُوا تُعْرَفُوا، فَإِنَّ الْمُرءَءَ مَخْبُوءٌ تَحْتَ لِسَانِهِ. مفهوم: سخن بگویند و افکار و ایده‌های خود را بیان کنید تا دیگران شما را بشناسند که بی‌گمان تا کسی سخن نگفته باشد، برای دیگران ناشناخته خواهد ماند. / معادل: تَكَلَّمْ حَتَّىٰ أَرَاكَ / بیت معادل: تا مرد سخن نگفته باشد / عیب و هنرش نهفته باشد

۱۴۳)

۱۴۳) طُوبَىٰ لِمَنْ لَا يَخَافُ النَّاسَ مِنْ لِسَانِهِ. مفهوم: خوشا به حال کسی که مردم از زبان او نمی‌ترسند یعنی بدزبان و بدخو نیست. / معادل: (مَنْ خَافَ النَّاسَ مِنْ لِسَانِهِ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ)

۱۴۴) خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ. مفهوم: بهترین سخن آن است مختصر و مفید باشد. / بیت معادل: کم گوی و گزیده گوی چون دُر / تا ز اندک تو جهان شود پُر (نظامی)

۱۴۵) إِرْضَاءُ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرَكُ. مفهوم: هر کاری انجام دهید ممکن است مورد انتقاد عده‌ای از مردم واقع شوی / یعنی رضایت همه مردم را نمی‌توانی به دست بیاوری و همواره گروه و عده‌ای پیدا خواهند شد که از تو ناراضی و ناخشنود باشند.

۱۴۶)

۱۴۶) قُلِ الْحَقُّ وَ إِنْ كَانَ مُرءًا. مفهوم: همواره سخن حق را بگو حتی اگر به مذاق عده‌ای تلخ باشد و گروهی آن را نپسندند.

۱۴۷) لَا تَقُلْ مَا لَا تَعْلَمُ، بَلْ لَا تَقُلْ كُلَّ مَا تَعْلَمُ. مفهوم: آنچه را که نمی‌دانی بر زبان نیاور، همچنین همه آنچه را که می‌دانی هم بر زبان نیاور و گاهی قسمتی از معلومات و اطلاعات خود را برای خود نگهدار و برملا نکن.

۱۴۸)

درس پنجم

۱۴۸) خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ دَعَاكَ إِلَىٰ صِدْقِ الْمَقَالِ بِصِدْقِ مَقَالِهِ. مفهوم: بهترین یاران و دوستان کسی است که با راستی و درست‌گفتاری خود، تو را به صداقت و درست‌گفتاری و رهنمایی و رهنمون کند.

۱۴۹) وَ لَا تَهْرَبْ مِنَ الْوَاقِعِ أَبَدًا. مفهوم: هرگز از حقیقت و واقعیت فرار نکن و حوادث و وقایع را همان‌طور که هستند، بپذیر و تحریف نکن.

۱۵۰)

۱۵۰) لَا تَسْتَشِيرِ الْكُذَّابَ فَإِنَّهُ كَالسَّرَابِ. مفهوم: مشورت با دروغگویان همچون سراب است (تو را گمراه می‌کنند).

۱۵۱) يَبْلُغُ الصَّادِقُ بِصِدْقِهِ مَا لَا يَبْلُغُهُ الْكَاذِبُ بِأَخْتِيَالِهِ. مفهوم: شخص راستگو با راستی و راستی که در گفتار دارد، به مقصد و هدف خود می‌رسد و برعکس، افراد دروغگو با وجود حيله و نیرنگ به مقصود و هدف خود نمی‌رسند.

درس ششم

۱۵۲)

۱۵۲) إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ. مفهوم: خداوند نعمت و رفاه مردمان را زایل نمی‌کند و از بین نمی‌برد مگر اینکه خود آن مردم با اعمال و رفتار خود باعث از بین رفتن آن نعمت بشوند (یعنی زمینه خشم و قهر خدای تعالی را فراهم کنند).

۱۵۳)

۱۶۰) أَوْ لَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ ...
مفهوم: روزی و نعمت در دست خداست و اوست که می‌بخشد به هر آنکه دوست می‌دارد.

درس هفتم

۱۶۱

۱۶۲) تَجْرِي الرِّيحُ بِمَا لَا تَشْتَهِي السُّقُنُ.
مفهوم: گاهی کشتی‌ها برخلاف میل و خواسته کشتی‌نشینان و ناخدای می‌وزند. یعنی اوضاع و احوال همواره به نفع و مراد ما نیست و گاهی مخالف خواسته پیش می‌رود. / معادل: (ليس كلُّ ما يَتَمَنَاهُ المرءُ، يُدرِكُهُ).

۱۶۳) أَلْبَعِيدُ عَنِ الْعَيْنِ، بَعِيدٌ عَنِ الْقَلْبِ.
مفهوم: از دل برود هر آنکه از دیده برفت = یعنی دور بودن اغلب باعث فراموش شدن می‌شود.

۱۶۴) أَكَلْتُمْ تَمْرِي وَعَصَيْتُمْ أَمْرِي.
مفهوم: حرمت دوستی و رفاقت را به جای نیاوردن و به اصطلاح: نمک خوردن و نمکدان شکستن.

۱۶۵

گزیده‌ای از عربی پایه دوازدهم

مفاهیم کتاب‌های درسی

درس اول

۱۶۶) التَّذَيُّنُ فِطْرِيٌّ فِي الْإِنْسَانِ.
مفهوم: دینداری و پیروی از دین یک امر فطری و درونی است.

۱۶۷) أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى.
ترجمه: آیا انسان‌ها گمان می‌کنند بیهوده آفریده شده‌اند؟ / مفهوم: خداوند انسان را بدون راهنما و هدایتگر رها نمی‌کند و برای هدایت و ارشاد او پیامبران را فرستاده است.

۱۶۸

۱۶۹) كَانَتْهُمْ بُيُوتٌ مَرْصُوصٌ.
مفهوم: توصیفی است برای مؤمنان و متقیان که مانند سد و ساختمانی محکم و استوار می‌مانند و پابرجا هستند.

۱۷۰) ... لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا ...
مفهوم: آنچه داریم از خداست و خداوند است که سرچشمه و منبع علم و دانایی است.

۱۷۱

۱۷۲) ... هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ...
ترجمه: آیا عالمان با جاهلان برابرند. / مفهوم: مسلماً قدر و منزلت عالمان بسی والاتر و ارزشمندتر از جاهلان و نادانان است.

۱۷۳

درس سوم

۱۷۴) إِنَّ الْكُتُبَ طَعَامُ الْفِكْرِ.
مفهوم: کتاب‌ها و مطالعه کردن آن‌ها غذای فکر و روح هستند.

۱۷۵

۱۷۶) جَدِيرًا بِالْعِنَايَةِ وَ التَّقْدِيرِ.
مفهوم: شایسته تقدیر و توجه است و نباید آن را نادیده گرفت.

مفهوم: علم و دانش همواره در حال گسترش و افزونی است و هر کشف جدیدی خود مایهٔ اکتشافات تازه و افق‌های جدید است = علم حد و حصر ندارد و همواره در حال گسترش و زیاد شدن است.

۱۷۷ كُلُّ وَعَاءٍ يَضِيقُ بِمَا جُعِلَ فِيهِ إِلَّا وَعَاءَ الْعِلْمِ؛ فَإِنَّهُ يَتَّسِعُ بِهِ.

۱۷۸

مفهوم: بندگان صالح خدا به آرامی بر روی زمین راه می‌روند و از تکبر و غرور به دور هستند.

۱۷۹ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا.

مفهوم: فقط منابع کتاب را بخوندم و خود کتاب را نخواندم.

۱۸۰ مَا قَرَأْتُ الْكِتَابَ إِلَّا مَصَادِرَهُ.

درس چهارم

۱۸۱

مفهوم: برخلاف شخص کریم و بزرگوار، اگر شما به شخص فرومایه و پست احترام قائل شوی، این شخص اغلب از این احترام سوءاستفاده می‌کند و (اغلب) به شما و دیگران ضربه می‌زند و زیان می‌رساند. / تا حدودی معادل بیت: خبیث را چو تعهد کنی و بنوازی / به دولت تو گنه می‌کند به انبازی

۱۸۲ إِذَا أَنْتَ أَكْرَمْتَ الْكَرِيمَ مَلَكَتْهُ وَ إِنْ أَكْرَمْتَ اللَّئِيمَ تَمَرَّدَا.

مفهوم: وقتی کسی دروغی را می‌گوید و همه می‌دانند دروغگو است و وقتی از او دلیل و برهان می‌خواهند، فرد دروغگوتر از خویش را گواه خویش می‌گیرد. / معادل ضرب‌المثل فارسی که می‌گوید: «به روپاه گفتند شاهدت کو؟ گفت دم!»

۱۸۳ إِدْعَى التَّغْلِبُ شَيْئًا وَ طَلَبَ قَيْلَ هَلْ مِنْ شَاهِدٍ قَالَ الذَّنْبُ.

مفهوم: خداوند اگر قصد امری کند، وسایل و ابزار آن را فراهم می‌کند.

۱۸۵ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ هَلَاكَ التَّمَلَّةِ، أَتَيْتَ لَهَا جَنَاحِينَ.

مفهوم: پایت را به اندازهٔ گلیمت دراز کن = به اندازهٔ امکانات و داشته‌های برنامه‌ریزی و هزینه کن.

۱۸۶ مَدَّ رَجُلَكَ عَلَى قَدْرِ كَسَائِكَ.

مفهوم: هنگام سختی‌ها است که دوستان وفادار شناخته می‌شوند. / معادل: دوست آن است که گیرد دست دوست، در پریشان‌حالی و درماندگی

۱۸۷ عِنْدَ الشَّدَائِدِ يُعْرَفُ الْإِخْوَانُ.

۱۸۸

آزمون مفاهیم و قرابت معنایی

۱۲۶۲- ما هو المقصود من (تَعَاشَرُوا كَالْإِخْوَانِ وَ تَعَامَلُوا كَالْأَجَانِبِ.):

- (۱) عَامِلُوا الْأَجَانِبَ وَ الْغُرَبَاءَ كَالْإِخْوَانَ.
(۲) تَعَامَلُوا مَعَ بَعْضِكُمْ كَالْغُرَبَاءِ وَ إِنْ كُنْتُمْ أَصْدِقَاءَ وَ إِخْوَانًا.
(۳) لَا تَعَاشَرُوا الْأَجَانِبَ وَ لَا تَعَامِلُوهُمْ.
(۴) لَا بَيْعَ وَ لَا شِرَاءَ بَيْنَ الْإِخْوَانِ وَ الْأَجْبَاءِ.

۱۲۶۳- ما هو المفهوم الاقرب لـ (كَادَ الْكَلَامَ أَنْ لَا يُسْمَعَ.):

- (۱) لَا يُسْمَعُ الْكَلَامُ أَبَدًا.
(۲) سُمِعَ الْكَلَامُ بِصُعُوبَةٍ.
(۳) نَسْتَطِيعُ أَنْ نَسْمَعَ الْكَلَامَ بِسَهُولَةٍ كَثِيرَةٍ.
(۴) لَا يَقْطَعُ كَلَامَ الْآخَرِينَ.

۱۲۶۴- عين الصحيح في المفهوم:

- (۱) الْإِنْسَانُ عَبْدٌ الْإِحْسَانِ: مَنْ يُحْسِنُ إِلَيْنَا يَمْلِكُ قُلُوبَنَا وَ يَحْصِلُ عَلَيْنَا طَاعَتَنَا.
(۲) لَا تُحَدِّثْ بِمَا تُخَافُ تَكْذِيبَهُ: لَا تُقُلْ مَا لَا تَعْلَمُ.
(۳) عَوَّدَ لِسَانَكَ لِيْنَ الْكَلَامِ: تَفَكَّرَ وَ تَأَمَّلَ قَبْلَ أَنْ تَتَكَلَّمَ.
(۴) الْكُتُبُ لَا تُغْنِي عَنْ تَجَارِبِ الْحَيَاةِ: لَا تَجْرِبَةُ كِتَابَةٍ كَتَجْرِبَةُ الْكُتُبِ وَ الْمَطَالَعَةِ.

۱۲۶۵- (لَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ):

- (۱) لَا تَتَّهَمْ أَحَدًا بِمَا لَيْسَ فِيهِ.
(۲) لَا تَتَكَبَّرْ وَ تَوَاضِعْ لِلنَّاسِ.
(۳) لَا تَكْذِبْ عَلَيَّ النَّاسِ وَ لَا تَخُونَهُمْ.
(۴) لَا تَعْتَمِدْ عَلَيَّ النَّاسِ بَلْ عَلَيَّ نَفْسِكَ.

۱۲۶۶- ما هو المفهوم الاقرب لـ (الخير في ما وقع):

- (۱) عَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَ هُوَ شَرٌّ لَكُمْ.
(۲) عَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ.
(۳) كُلُّ مَا يَحْدُثُ هُوَ خَيْرٌ لَنَا دَائِمًا.
(۴) مَا يَفْعَلُ ذَرَّةٌ خَيْرًا يَرَاهُ.

۱۲۶۷- «مَنْ جَدَّ وَجَدَّ» عين الخطأ في المفهوم:

- (۱) مَنْ زَرَعَ رَعَىٰ.
(۲) مَنْ يَعْمَلُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ.
(۳) تَأْتِي نُرُوجُ رُوزٍ بِهِ مَنْزِلُ نُرْسِي.
(۴) مَنْ طَلَبَ الْعُلَى سَهَرَ اللَّيَالِي.

۱۲۶۸- (يقولون بافواههم ما ليس في قلوبهم.) ما هو المفهوم الاقرب:

- (۱) صَدَّ كَفْتَهُ جَوْ نِيمٍ كَرْدَارِ نَيْسْتِ.
(۲) لَا يَكْتُمُونَ أَسْرَارَ النَّاسِ.
(۳) عَدَمُ مِطَابَقَتِ ظَاهِرٍ وَ بَاطِنِ.
(۴) أَرْضَاءُ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرَكُ.

۱۲۶۹- (المرء مَخْبُوءٌ تَحْتَ لِسَانِهِ.):

- (۱) تَكَلَّمَ حَتَّىٰ أَرَاكَ.
(۲) لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ.
(۳) خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ.
(۴) عَوَّدَ لِسَانَكَ لِيْنَ الْكَلَامِ.

۱۲۷۰- ما هو المفهوم الاقرب لـ (إخْفِضْ لَهَا جَنَاحَ الدُّلِّ):

- (۱) بِهِ ذَلَّتْ تَنْ دَرْدَادَنْ.
(۲) صِدَائِتْ رَا دَر مِقَابِلِ آنَانِ بَايِيْنِ بِيَاوَرِ.
(۳) آنَهَا رَا خَوَارِ وَ ذَلِيلِ نَكَنْ.
(۴) دَر مِقَابِلِ آنَهَا فِرَوْتَنِي وَ تَوَاضِعِ كَنْ.

۱۲۷۱- ما هو المقصود من (ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ إِحْسَنُ.):

- (۱) ابْتَعَدَ عَنِ الشَّرِّ وَ لَا تَقْتَرِبْ مِنْهُ.
(۲) الدِّفَاعُ عَنِ الْإِحْسَانِ وَ الْفَضِيلَةِ.
(۳) دَفَعُ الْإِحْسَانَ بِإِحْسَانٍ مِثْلَهُ تَمَامًا.
(۴) عَامِلِ الْآخَرِينَ بِطَرِيقَةِ أَفْضَلِ وَ أَجْمَلِ مِنَ الَّتِي يَعَامِلُونَكَ بِهَا.

پاسخ آزمون مفاهیم و قرابت معنایی

۱- گزینه ۲ مفهوم عبارت: دوستان و نزدیکان باید با یکدیگر مهربانانه و دوستانه رفتار کنند اما اگر قرار است با یکدیگر وارد تجارت یا داد و ستدی شوند، باید تعارفات را کنار بگذارند و مانند دو شخص غریبه، همه چیز را بیان و مشخص کنند.

۲- گزینه ۲ این سؤال بسیار جالبی است! دقت کنید که (کاد آن لا یُسْمَع = نزدیک بود که شنیده نشود) ← (به سختی شنیده شد) و این معنی فقط در گزینه (۲) آمده است.

۳- گزینه ۱ مفهوم گزینه (۱): هر کس به ما خوبی کند ما را اسیر محبت و لطف خود می کند و دل ما را به دست می آورد. مفهوم درست بقیه گزینه‌ها:

گزینه (۲): چیزی را که تصدیق و باور آن توسط دیگران سخت است، بر زبان نیاور و نگو. / گزینه (۳): همواره سخن ملایم بگو و زبانت سرخ نباشد. / گزینه (۴): کتاب‌ها ما را از تجربه‌های زندگی بی‌نیاز نمی‌سازند.

۴- گزینه ۲ لا تُصَغَّرْ خُذْ = لاتتکبر

۵- گزینه ۲ مفهوم گزینه (۲): شاید از چیزی بدتان بیاید اما خیر و صلاح شما در آن باشد و این مفهوم به عبارت داده شده نزدیک‌تر است.

۶- گزینه ۲ گزینه (۲) با گزینه‌های دیگر که بر ضرورت کار و تلاش برای رسیدن به هدف تأکید می‌کنند، متفاوت است.

۷- گزینه ۳ مفهوم عبارت سؤال: آنچه بر زبان می‌آورند با آنچه در دل و فکر دارند، یکی نیست = نفاق و دورویی

۸- گزینه ۱ مفهوم عبارت داده شده و گزینه (۱) شبیه هم می‌باشد و به معنی: تا مرد سخن نگفته باشد، عیب و هنرش نهفته باشد.

۹- گزینه ۴ عبارت (اخفض لهما...) برای امر به فروتنی و تواضع در مقابل پدر و مادر گفته می‌شود.

۱۰- گزینه ۴ (ادفع بالتي هي أحسن) یعنی شما به گونه زیباتر و بهتر برخورد کن و بدی را با بدی پاسخ نده = مقابل به مثل نکن بلکه زیباتر و بهتر از اینکه با شما برخورد کردند، برخورد کن و عمل کن.